

I oktober 2001 hade Konstgillet i Boden en minnesutställning av den året innan bortgångne Bodenmålaren Bertil Linné. Den här sommaren gör Konstens Hus en retrospektiv utställning med hans bilder, betitlad "Ett målarliv". Det är ingen överdrift att säga att Linnés nästan 70-åriga målarliv är tätt sammanflätat med norrbottens korta konsthistoria. Han började som stumfilmsmusiker på sin fars biograf i Boden, men med ljudfilmen i början av 1930-talet tog den karriären snabbt slut. Han valde nu ny bana och utbildade sig till konstnär på konstfack i Stockholm och på Otte Skölds målarskola. Efter tre år som lärling hos Einar Forseth kom beredskapstiden och andra världskriget. I samband med detta kom han via Haparanda tillbaka till Boden. Här gifte han sig och familjen blev kvar i garnisonsstaden. Utställningens äldsta bilderna är från 40-talet och som jag förstår det, så är många av bilderna kvar i familjens ägo. Det ger en alldeles speciell karaktär åt utställningen. Det är som att bevittna ett hemmahosreportage i bild. Minnessakerna, bilderna på barnen Tommy och Bert och deras kompisar. Ett stilleben från nyårsaftonen 1945. Huset på Ågatan 16 från 1949. Kvinnan som diar ett barn det är kanske hustrun Edit. I en bild ser vi Edit läsande på kammaren. Samma Edit som lojt vilar tvärs över fåtöljen med hunden Stina nere på golvet vid fotändan. Den stillsamma Edit, klippan, allt i allon, livskamraten, modern, och chauffören. Det var hon som körde den pansarvagnstunga svavelgula Volvo Amazonkombin mellan utställningarna, till brädden fylld av målningar. Den enda människan som kunde laga ett anständigt mål mat enligt maken. Utställningen innehåller även en del självporträtt och det är ett intressant kapitel. Man kan följa konstnärens liv som det avtecknar sig i hans ansiket men även den självbild som uppmaalas. "Till min kära mamma" ett självporträtt från 1942 visar den unge nästan snobbigt ekiperade konstnären med tangorabatt och vågor i håret enligt tidens mode. 1948 avporträtter han sig själv i bilden "Jag" som mogen familjefader med ansat helskägg, slipover, randig skjorta och vävd slips. Med tiden djupnar anletsdragen, håret blir grått och en viss trötthet börjar präglar fysionomin. För att i "Sista bilden dagen innan" upplösas i sjukdom och i en vädjande gest, som ville han få eller slippa något.

Om man skulle försöka placera Bertil Linné konstnärligt så kunde Matisse och fauvismens färgglädje utgöra en referens, en annan kunde vara Nils Nilssons linjeföring och göteborgskolorismens färglyrik.

Linné sade i en intervju som jag läste för ett antal år sedan att för honom var måleriet, här uttalade han sig som sakunnig inom båda diciplinerna, som musik. Det består av klang, ackord, färg, rytm och distinkt form. Han kunde ha tillagt och en vilja att berätta någonting för någon. Han är en berättare i bild. Inte så mycket om de stora omvälvande skeendena utan om de små väl så viktiga vardagshändelserna. Ett ställningstagande som gjorde honom så småningom rent publikkär.

Inga målaruppgifter var honom främmande. Som framgår i den levnadsteckning som sonen Bert skrivit till utställningen var det inte lätt att leva som konstnär i det karga konsttraditionslösa norrbotten. Han "målade av och på allt", "banderoller, teaterkulisser, dekorationer på officersmässar, predikstolar, juls skyltningar, restauranger och soffgruppstavor åt de bättre bemedlade". Somliga skönandar tycker sig kanske ha råd att rynka på näsan åt den livsgärningen men då glömmer de att det var Bertil Linné och hans generationskamrater som beredde marken för det expanderande konstliv vi har i dag.

Hans målarliv var inte bara en personlig resa utan en pionjärgärning för konsten i Norrbotten som vi måste hysa den största repekt inför.

Bertil Sundstedt